

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลทุ่งทอง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ศึกษาได้สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลทุ่งทอง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนจำแนกตาม เพศ อายุ และหมู่บ้านที่อยู่อาศัยที่มีต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลทุ่งทอง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลทุ่งทอง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

สมมติฐานการศึกษา

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผู้ศึกษาได้ตั้งสมมติฐานการศึกษา ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลทุ่งทอง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง
2. ประชาชนที่มีเพศ อายุ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน แตกต่างกัน

สรุปผล

ผู้ศึกษาได้สรุปผลการศึกษาดังนี้

1. ประชาชนส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 58.00 อายุตั้งแต่ 34 ถึง 48 ปี จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 38.00 และอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเขวาสกลอง หมู่ที่ 3 จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 19.25

2. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านเฝ้าระวังและป้องกันปัญหาสาธารณสุข ($\bar{X} = 3.73$) และด้านเป็นแกนกลางในการประสานงานการดำเนินงานสาธารณสุขในหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.55$) อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 6 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านเป็นผู้แจ้งข่าวสารสาธารณสุขแก่เพื่อนบ้านในเขตรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.47$) ด้านเป็นผู้รับข่าวสารสาธารณสุขและข่าวสารอื่นๆ เกี่ยวข้องกับการทำงาน ($\bar{X} = 3.36$) ด้านเป็นผู้ให้คำแนะนำถ่ายทอดความรู้แก่ประชาชน ($\bar{X} = 3.14$) ด้านเป็นผู้นำในการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในชุมชน ($\bar{X} = 3.09$) ด้านให้บริการปฐมพยาบาลและรักษาพยาบาล ($\bar{X} = 2.83$) และด้านคุ้มครองสิทธิประโยชน์ด้านสาธารณสุขของประชาชนในชุมชน ($\bar{X} = 2.69$)

3. ประชาชนที่มีเพศ อายุ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีดังนี้ ควรใช้วิธีแจ้งข่าวสารแก่เพื่อนบ้าน โดยแจ้งกับตัวบุคคล ควรนำข้อมูลข่าวสาร ที่ได้รับมาใช้ในการวางแผนแก้ไขปัญหาสาธารณสุข ควรใช้สื่อและอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น แผ่น ซีดี (CD) ในการให้ความรู้ทางหอกระจายข่าว ควรมีการให้บริการวางแผนครอบครัว เช่น แจกจ่ายยาคุมกำเนิด ควรสำรวจ และทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายทุก 7 วัน ควรออกสำรวจร้านจำหน่ายอาหารในชุมชนแนะนำวิธีการซื้ออาหารที่จำหน่ายปลอดภัยต่อสุขภาพ ควรออกให้คำแนะนำร้านค้าในชุมชนไม่ให้ขายบุหรี่และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ให้แก่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ควรประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานสาธารณสุขของหมู่บ้าน เช่น จัดหางบประมาณเพื่อใช้ในการควบคุมโรค และเจ้าหน้าที่ควรออกติดตามสนับสนุนการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผล

การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลทุ่งทอง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด จากผลการศึกษาที่พบ ผู้ศึกษานำมาอภิปรายผลตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

สมมุติฐานที่ 1 กล่าวว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลทุ่งทอง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง จากผลการศึกษาดังกล่าวจึงเป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ และผู้ศึกษาได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

จากผลการศึกษาดังกล่าวเป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในช่วงเวลาที่เก็บข้อมูลเป็นช่วงเวลาที่กระทรวงสาธารณสุขได้มีนโยบายให้ค่าตอบแทนแก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน คนละ 600 บาทต่อเดือน จึงอาจจะเป็นแรงจูงใจให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลทุ่งทอง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ การใช้แรงจูงใจ จะเป็นตัวกำหนดแรงขับภายในตัวบุคคล ทำให้เกิดคุณลักษณะประชากร (Individual Attributes) ต่อระดับและแนวทางของความพยายามในการทำงาน (Work Effort) ร่วมกับการสนับสนุนจากองค์กร (Organizational Support) สำหรับลักษณะประชากร จะใช้เป็นตัวร่วมพิจารณา ในการพิจารณาพฤติกรรมการทำงาน ซึ่งมีรายละเอียดของปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของบุคคล (Individual Performance Factors) ตามแนวคิดของเชอร์เมอร์ฮอร์น, ฮันส์ และออสบอร์น (Schermehorn, Hunt, and Osborn. 2003 : 106 - 110)

ผลการศึกษาสอดคล้องกับ ณาพร เจริญวงศ์มิตร (2543 : 68) ได้ศึกษาการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุข ในเขตจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า การดำเนินงานของ อสม. ในเขตเมือง และหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากร ความรู้ ทักษะ การสนับสนุนทรัพยากรบริหารกับการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐาน ทักษะของ อสม. โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง การปฏิบัติงานในการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐานของ อสม. โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ สาธิตน ศิริสมบุรณ์เวช (2542 : 83) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ผลการปฏิบัติงานของ อสม. โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ

นันทศักดิ์ เศษสุวรรณ (2547 : 93) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสร้างสุขภาพของ อาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ทักษะคิดต่อ พฤติกรรมการสร้างสุขภาพของ อสม. ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผล การศึกษาของ อุไรวรรณ บุญสาส์พิทักษ์ (2542 : 72) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ของอาสาสมัครสาธารณสุขในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน จังหวัดลพบุรี พบว่า การปฏิบัติงาน ของ อสม. โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุจิตรา อุยถาวรยิ่ง (2544 : 58) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข จังหวัดชัยนาท พบว่า อสม. มีความรู้ในการปฏิบัติงาน การรับรู้บทบาทเกี่ยวกับ การเป็น อสม. และการสนับสนุน การปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับสูง และไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิชัย ศรีผา (2552 : 101) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย พบว่า การปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก

สมมุติฐานที่ 2 กล่าวว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน แตกต่างกัน

จากผลการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ ต่างกันมี ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน จากผลการศึกษาดังกล่าวจึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ผู้ศึกษากำหนดไว้ ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

การที่ผลการศึกษาไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ผู้ศึกษากำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

- 1) ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย ปัจจัยด้านร่างกาย เช่น อายุ จะมีผลต่อความคิดเห็นและ เจตคติบุคคล เช่น คนที่มีความคิดอนุรักษ์นิยมมักจะเป็นคนที่มีอายุมาก
- 2) ประสบการณ์ โดยตรงของบุคคล บุคคลได้รับความรู้สึกรู้สึกและความคิดเห็นต่างๆ จากประสบการณ์โดยตรง เป็นการกระทำหรือพบเห็นสิ่งต่างๆ โดยตนเอง ทำให้เกิดเจตคติหรือความคิดเห็นจาก ประสบการณ์ที่ตนเอง
- 3) อิทธิพลจากครอบครัวเป็นปัจจัยที่บุคคลเมื่อเป็นเด็กจะได้รับอิทธิพล จากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ และครอบครัว
- 4) เจตคติและความคิดของกลุ่ม เป็นปัจจัยที่มี อิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นหรือเจตคติของแต่ละบุคคล เนื่องจากบุคคลจะต้องมีสังคมอยู่ ร่วมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้น ความคิดเห็นหรือเจตคติต่างๆ จะได้รับการถ่ายทอดและมีแรงดันจาก กลุ่ม ไม่ว่าจะเพื่อน กลุ่มอ้างอิงต่างๆ จะทำให้เกิดความคล้อยตามเป็นไปตามกลุ่มได้
- 5) สื่อมวลชน เป็นสื่อต่างๆ ที่บุคคลได้รับสื่อเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุ

โทรทัศน์ จะมีผลทำให้บุคคล มีความคิดเห็นมีความรู้สึกต่างๆ เป็นไป ตามข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากสื่อ ออสแคมป์ (Oskamp. 1977 : 119-133)

ผลการศึกษาสอดคล้องกับธิดารัตน์ ชารสินธุ์ (2549 : 68) ได้ศึกษา ความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลต่อปัญหาการบริหารงานของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าพนักงานเทศบาลที่มีเพศ อายุ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานของเทศบาล โดยรวมไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับ วิสูตร จงจวงษ์ (2550 : 95) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบรบือต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน โดยรวมและรายด้านทั้ง 9 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ดังผลการวิจัยของ เด่นดวง สุบุตรดี (2550 : 78) ได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาล โดยรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ วราภรณ์ เถลิ้มจักร์ (2552 : 86) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ระยะทางและสถานที่ตั้งของหน่วยรับชำระภาษีต่างกันประชาชนมีความคิดเกี่ยวกับการให้บริการรับชำระภาษีบำรุงท้องที่ ไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับ อัจฉรา ชาติกานนท์ (2541 : 103) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการทำงานสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนเขตเมืองจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุข และไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประมวล เกตรา (2550 : 84) ได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาของเทศบาลแตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมศักดิ์ วรรณกุล (2550 : 77) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ประเภทของที่อยู่อาศัยแตกต่างกันมีความเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ควรเพิ่มการดำเนินงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในด้านคุ้มครองสิทธิประโยชน์ด้านสาธารณสุขของประชาชนในชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านควรสำรวจร้านค้าในชุมชน พร้อมแนะนำวิธีการเลือกซื้ออาหารที่ปลอดภัยต่อสุขภาพ และควรแนะนำร้านค้าในชุมชนไม่ให้ขายบุหรี่และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้แก่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี

1.2 หน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดการอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อเพิ่มทักษะในการดำเนินงานตรวจวัดระดับน้ำตาลในเลือดของคนในชุมชนเพื่อเฝ้าระวังโรคเบาหวาน การตรวจวัดความดันโลหิตของคนในชุมชนเพื่อเฝ้าระวังโรคความดันโลหิตสูง กระตุ้นการสำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย

1.3 หน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดการอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเรื่องการให้บริการปฐมพยาบาลและรักษาพยาบาล การปฐมพยาบาลเกี่ยวกับอาการชัก การปฐมพยาบาลเกี่ยวกับน้ำร้อนลวก การปฐมพยาบาลเกี่ยวกับบาดแผลสด การรักษาพยาบาลตามอาการในเรื่องท้องเดิน และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ควรออกติดตามและดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการส่งต่อมาจากสถานบริการสาธารณสุขอย่างต่อเนื่อง

1.4 หน่วยงานที่รับผิดชอบควรนำผลการศึกษาดำเนินงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในด้านเฝ้าระวังและป้องกันปัญหาสาธารณสุข และด้านเป็นแกนกลางในการประสานงาน ไปเป็นต้นแบบในการดำเนินด้านสาธารณสุขมูลฐานต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับศึกษาครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านด้านคุ้มครองสิทธิประโยชน์ด้านสาธารณสุขของประชาชนในชุมชนเพื่อประเมินทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน